

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/67/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117217918
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117217918.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobkyne: Q. B., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXX, proti žalovanému: P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. R. XXX, o zaplatenie 483,71 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 28. novembra 2018, č.k. 27C/67/2017-42, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa má nárok voči žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanému uložil zaplatiť žalobkyni sumu 483,71 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 489, § 663, § 671 ods. 1, § 685 ods. 1 a § 686 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 151 ods. 1 a § 191 ods. 1 CSP, keď vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobkyne v rozsahu, v ktorom neboli žalovaným popreté, mal súd za preukázaný vznik občianskoprávneho vzťahu medzi stranami sporu, založený zmluvou o nájme rodinného domu, v zmysle ktorej bol žalovaný povinný uhrádzať dohodnuté nájomné 250 eur a preddavky za energie 120 eur mesačne. V zmluve sa žalovaný zaviazal (v bode 3.2.) v prípade, ak výška zaplatených preddavkov bude nižšia ako skutočné náklady, zaplatiť nedoplatok do 10 dní od doručenia vyúčtovania prenajímateľom. Nájom trval od 17.11.2016 do 15.5.2017. Predmetom konania je neuhradený nájom za pomernú časť mesiaca máj 2017 vo výške 125 eur, neuhradená faktúra za vyúčtovanie plynu za obdobie od 19.4.2017 do ukončenia nájmu vo výške 246,47 eur a neuhradená elektrina za obdobie od 15.2.2017 do ukončenia nájmu vo výške 172,24 eur po odpočítaní zaplatených preddavkov 3x 20 eur vo výške 112,24 eur, spolu 483,71 eur. Nebolo medzi stranami sporné, že žalovaný platil nájom vo výške 250 eur vždy v danom mesiaci spolu s preddavkami. Tiež nebolo sporné, že nezaplatil pomernú časť nájomného za máj vo výške 125 eur. Naposledy zaplatil preddavky v mesiaci apríl 2017. Z nich preddavok vo výške 80 eur započítala žalobkyňa na nedoplatok plynu za predchádzajúce obdobie, ktoré nie je predmetom žaloby. V konaní bolo sporné zaplatenie výšky preddavkov žalovaným na elektrinu. Žalovaný tvrdil, že zaplatil preddavok 40 eur mesačne naposledy v 4/2017 a žalobkyňa potvrdila zaplatenie preddavkov len vo výške 20 eur mesačne od začiatku nájmu, zvyšnú časť preddavkov 20 eur mesačne na elektrinu sporovala. Preddavky rovnako ako nájom a vyúčtovanie služieb za predchádzajúce obdobie platil žalovaný žalobkyni v hotovosti bez písomného potvrdenia prevzatia peňazí, teda ide len o jeho tvrdenie a predloženú vlastnú písomnú evidenciu, ktorej pravosť popiera žalobkyňa. Svedeckú výpoveď družky žalovaného, ktorá potvrdzovala odovzdanie preddavkov vo výške 120 eur mesačne (z toho sumu 40 eur na elektrinu), súd vyhodnotil ako nedôveryhodnú. Nejde o nezaujatého, nestranného svedka, nakoľko so

žalovaným žije 14 rokov v spoločnej domácnosti. Z celej výpovede svedkyne bolo zrejmé, že nesúhlasili s ukončením nájmu, po ukončení nájmu žalobkyňa oznámila na políciu, že jej zmizli nejaké veci z domu. Svedkyňa si nepamätala presne počet mesiacov, čo bývali v nájme u žalobkyne, ale presne si pamätala výšku zaplatených preddavkov. Tvrdila, že peniaze odovzdávala ona v prenajatom dome, ale neskôr zmenila výpoveď a uviedla, že 21.1.2017 zaplatil nájom a preddavky žalovaný osobne v bydlisku žalobkyne, pričom v evidencii splátok žalovaného je deň úhrady uvedený 15.1.2017, čo je v rozpore s jej tvrdením. Z uvedených dôvodov, nakoľko bola sporná výška zaplatených preddavkov, súd započítal zaplatené preddavky na elektrinu v nespornej výške 3 x 20 eur (za február až apríl 2017), nakoľko žalovaný neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že zaplatil vyššie preddavky. Žalovaný v konaní nesporoval vyúčtovanie plynu a elektriny, ktoré je predmetom konania, t.j. plynu od 19.4.2017 a elektriny od 15.2.2017 do ukončenia nájmu. Žalobkyňa preukázala skutočnú spotrebu za vyúčtovacie obdobie faktúrami od dodávateľa, žalovaný nepreukázal, že by nejakú časť zo žalovanej istiny zaplatil, preto súd vyhovel žalobe. Žalovaný v rámci obrany tvrdil, že zaplatil 1.000 eur za vyúčtovanie plynu za obdobie od 16.11.2016 do 18.4.2017, teda za iné obdobie, ako je predmetom konania. Podľa jeho tvrdenia mal zaplatiť len 556,89 eur a teda zaplatil viac, z tohto dôvodu navrhoval zamietnuť žalobu. Žalobkyňa poprela tvrdenie žalovaného, že za predchádzajúce obdobie mal zaplatiť menej ako zaplatil. Uviedla, že eviduje ešte nedoplatok za vyúčtovanie 36 eur, ale tento si v konaní neuplatňuje, teda nie je predmetom žaloby. Za danej situácie skutkové zdôvodnenie a aj dôkazné bremeno zaťažovalo žalovaného. Žalovaný svoje tvrdenie o skutočnej spotrebe plynu za predchádzajúce obdobie žiadnym spôsobom nepreukázal, len tvrdil, že mu takúto spotrebu vypočítala bližšie nešpecifikovaná pracovníčka dodávateľa plynu, pričom z faktúry, ktorú predložila žalovaná, je zrejmé, že skutočná spotreba plynu len za jednu časť z tohto obdobia od 1.1.2017 do 18.4.2017 bola 558,22 eur, teda vyššia než tvrdí žalovaný. Ako jediný ďalší dôkaz navrhol výsluch svojho otca, ktorý mal tiež osobne overovať správnosť vyúčtovania spotrebovaného plynu a mal sa dozvedieť, podľa tvrdenia žalovaného, inú výšku skutočnej spotreby ako žalovaný. Súd tento dôkaz z dôvodu nadbytočnosti nepripustil, nakoľko nebol spôsobilý preukázať skutočnú výšku spotreby a teda ovplyvniť rozhodnutie vo veci. Za procesnej situácie, keď žalobkyňa skutkové tvrdenie žalovaného v celom rozsahu poprela a žalovaný v konaní ďalej neprodukoval žiadne ďalšie dôkazné prostriedky, preukazujúci nad všetku pochybnosť ním tvrdenú skutočnú spotrebu plynu za predchádzajúce obdobie a z toho vyplývajúci preplatok, musel súd uzavrieť, že žalovaný neuniesol bremeno skutkového tvrdenia a s tým súvisiace dôkazné bremeno na preukázanie svojich rozhodujúcich skutkových tvrdení a preto na obranu žalovaného neprihliadol a žalobe vyhovel. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, o výške ktorej podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil tým, že nesúhlasil s tvrdením, že žalobkyňa neprebrala peniaze, nakoľko časť finančných prostriedkov priznala a časť nie. Nie je zrejmé, na základe čoho stanovila výšku dlhu a nepredložila na to žiaden dôkaz. Namietol tiež, že súd prvej inštancie nevyhovel jeho návrhom na vykonanie svedeckých výpovedí, v dôsledku čoho bol ukrátený.

4. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá s odvolaním nesúhlasila a napadnutý rozsudok považovala za vecne správny, a navrhla ho potvrdiť.

5. K vyjadreniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý žiadal zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 27C/67/2017 je zaplatenie sumy 483,71 eur.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovené a žalobkyni bol priznaný nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

9. Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností [§ 365 ods. 1 písm. e) CSP] a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP].

10. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania, je úlohou a doménou súdu (§ 185 ods. 1 CSP). Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia, a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnenie sa vzdávať od želanej a možnej miery zistenia skutkového stavu. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti, je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 195 až § 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnou normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

11. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

12. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, prednesov strán sporu vyplývali, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno mu nič vyčítať.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, použil správne právne predpisy a tieto i správne vyložil a na daný skutkový stav správne aplikoval.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

16. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany

sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

17. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

18. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

19. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

20. Súd prvej inštancie odôvodnil, prečo nepovažoval za potrebné vykonať výsluch navrhnutým svedkom a rovnako odôvodnil, prečo považoval svedeckú výpoveď svedkyne Michaely Hrdličkovej za nedôveryhodnú, pričom uviedol, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, teda postupoval dôsledne v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP. Rovnako správne poukázal na to, že v odôvodnení rozsudku nie je potrebné zaoberať sa každou uplatnenou námietkou, keď daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce.

21. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Z dôvodu, že odvolacie dôvody odvolateľa neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, ako i v závislom výroku o trovách konania, kedy súd správne o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a vo veci úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

22. V odvolacom konaní plne úspešnej žalobkyni odvolací súd priznal podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).